

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS BENDRAI PRIIMTI SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 1098/2008/EB

2008 m. spalio 22 d.

dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų (2010 m.)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 137 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Kova su skurdu ir socialine atskirtimi yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimų.
- (2) 1997 m. Amsterdamo sutartyje pridėtos naujos nuostatos dėl kovos su socialine atskirtimi prie esančių veiklos krypčių, kurios socialinės politikos nuostatomis yra įtrauktos į EB sutartį, ypač jos 136 ir 137 straipsnius, ir suteikta nauja teisinė sistema bei pagrindas priimti naujus politinius įsipareigojimus šioje srityje.
- (3) 2000 m. kovo 23–24 d. mėn. Lisabonoje vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime pripažinta, kad skurdas ir socialinė atskirtis pasiekė nepriimtinais dideli

mastą. Todėl, siekiant Sąjungos strateginio dešimtmečio tikslo – ekonomikos augimo, daugiau bei geresnių darbo vietų kūrimo ir didesnės socialinės sanglaudos, – esminiu elementu pripažintas įtrauktesnės Europos Sąjungos kūrimas.

- (4) Europos Vadovų Taryba Lisabonos susitikime paragino valstybes nares ir Komisiją imtis veiksmų, kurie „padarytų lemiamą įtaką, kad neliktų skurdo“ iki 2010 m. Todėl Lisabonos Europos Vadovų Taryba susitarė taikyti atvirą koordinavimo metodą (AKM) šioje srityje.
- (5) Socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties AKM nuo pat pradžių buvo svarbi priemonė, remianti šį politinį įsipareigojimą ir stiprinanti ES gebėjimą teikti paramą valstybėms narėms, siekiančioms didesnės socialinės sanglaudos Europoje.
- (6) AKM padeda stiprinti mokymąsi vieniems iš kitų ir didina supratimą apie atskirties ir skurdo daugialypę prigimtį. Taigi, AKM sudaro sąlygas, kuriomis bus padarytas didesnis realus poveikis ir ES socialinėms vertybėms teikiamas prioritetas bus geriau matomas jos piliečiams.
- (7) Nepaisant šių pasiekimų, reikšminga gyventojų dalis vis dar kenčia nepriteklių arba turi ribotas ir nelygias galimybes naudotis paslaugomis arba yra atskirti nuo visuomenės. Socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties 2008 m. bendroje ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į tai, kad 78 mln. žmonių, tarp kurių yra 19 mln. vaikų, Europos Sąjungoje gyvena ties skurdo riba. Moterų ir vyrų padėties skirtumas sudaro apie du procentinius punktus.
- (8) Be to, turtinė nelygybė ir didelis skurdas kelia vis didesnę susirūpinimą Europos Sąjungoje.
- (9) Reikia remti nepalankioje padėtyje esančių regionų, nuolatinių struktūrinių sunkumų turinčių vietovių, atokiausių regionų, salose esančių valstybių narių ir patyrusių deindustrializaciją arba neseniai įvykusį pramonės restruktūrizavimą sričių vystymąsi siekiant ekonominės ir socialinės sanglaudos.

⁽¹⁾ OL C 224, 2008 8 30, p. 106.

⁽²⁾ 2008 m. birželio 18 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2008 m. spalio 2 d. Tarybos sprendimas.

- (10) Socialinė atskirtis kenkia piliečių gerovei, trukdydama jiems reikštis visuomenėje ir joje dalyvauti. Taigi šiam aspektui Europos kovos su neturtu ir socialine atskirtimi metais (toliau – Europos metai) reikėtų skirti tinkamą dėmesį.
- (11) Savo 2007 m. lapkričio 15 d. rezoliucijoje dėl socialinės tikrovės apžvalgos Europos Parlamentas pabrėžė, kad socialinės sanglaudos stiprinimas, kova su skurdu ir socialine atskirtimi turi tapti Europos Sąjungos politiniu prioritetu.
- (12) Kova su skurdu ir socialine atskirtimi turi būti vykdoma ir Europos Sąjungos viduje, ir išorėje, pagal JT Tūkstantmečio vystymosi tikslus, kuriems pritarė Europos Sąjunga ir valstybės narės.
- (13) Skurdo ir socialinės atskirties problema yra plati, sudėtinga ir apima labai įvairius aspektus. Jie siejami su daug veiksnių, pvz., pajamų ir pragyvenimo lygiu, švietimo ir tinkamo įsidarbinimo galimybių poreikiu, veiksmingomis socialinės apsaugos sistemomis, būsto klausimais, galimybė naudotis kokybiškais sveikatos priežiūros ir kitomis paslaugomis, taip pat aktyviu pilietiškumu. Todėl suinteresuotosios šalys turėtų dalyvauti visose atitinkamose politikos srityse.
- (14) Atitinkamai kovai su skurdu ir jo prevencijai būtinos įvairios nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens politikos kryptys, kuriomis turėtų būti išlaikyta pusiausvra tarp ekonominės ir socialinės politikos krypčių, taip pat tikslinės strategijos, skirtos grupėms ar asmenims, esantiems ypač pažeidžiamose padėtyse. Europos metai gali padėti skatinti šias įvairias politikos kryptis, taip pat tolesnę atitinkamų rodiklių vystymąsi.
- (15) Puoselėjant ekonomikos augimo socialinę dimensiją bei aktyvų piliečių dalyvavimą visuomenėje ir darbo rinkoje, pagrindinis vaidmuo tenka 2005–2010 m. socialinei darbotvarkėi, kuri papildo ir remia Lisabonos strategiją. Vienas iš Socialinės darbotvarkės prioritetų – remti lygias galimybes visiems kaip vieną iš socialinio ir kartų solidarumo veiksnių ir kurti labiau integruotą visuomenę, kurioje nebūtų skurdo.
- (16) Kelios valstybės narės savo socialinės įtraukties nacionaliniuose veiksmų planuose pabrėžia didelio skurdo ir (arba) atskirties riziką, su kuria susiduria tam tikros gyventojų grupės, kurioms priskiriami vaikai, anksti mokyklas palikę asmenys, vieniši tėvai, didelės šeimos, šeimose dirba tik vienas asmuo, jaunimas, ypač jaunos moterys, pagyvenę žmonės, migrantai ir etninės mažumos, asmenys, turintys negalią, ir juos prižiūrintys asmenys, benamiai, bedarbiai, ypač ilgalaikiai bedarbiai, kaliniai, smurto aukomis tapusios moterys bei vaikai ir didelę priklausomybę nuo narkotikų jaučiantys asmenys. Nacionalinės politikos sritys ir paramos priemonės, skirtos pažeidžiamiausioms grupėms, galėtų suvaidinti svarbų vaidmenį kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi.
- (17) Tinkamas užimtumas gali labai sumažinti riziką, kad asmuo patirs skurdą. Tačiau vien tik užimtumas ne visada yra pakankamas veiksnys, padedantis iš jo išsivaduoti – net ir dirbančių asmenų palyginti didelė dalis vis dar gyvena ties skurdo riba. Dirbančių asmenų skurdas siejamas su mažu darbo užmokesčiu, nevienoda su darbo užmokesčiu susijusia moterų ir vyrų padėtimi, žema kvalifikacija, sumažintomis profesinio mokymosi galimybėmis, profesinės veiklos ir šeimos gyvenimo derinimo būtinybe, neužtikrintomis darbo vietos ir užimtumo sąlygomis, taip pat su sudėtingomis namų ūkio sąlygomis. Tam, kad žmonės išsivaduotų iš skurdo, būtinos sąlygos yra kokybiškas užimtumas bei socialinė ir ekonominė parama.
- (18) Taip pat didelė kliūtis integracijai į visuomenę yra pagrindinių gebėjimų ir kintantiems darbo rinkos poreikiams pritaikytų kvalifikacijų trūkumas. Didėja pavojus, kad visuomenėje atsivers naujos prarajos tarp tų, kurie gali dalyvauti mokymėsi visą gyvenimą – šis gerina jų pozicijas darbo rinkoje, ugdo gebėjimą prisitaikyti, skatina asmens raidą ir aktyvų pilietiškumą – ir tų, kurie tokios galimybės neturi ir patiria įvairią diskriminaciją. Neturintiems reikiamų įgūdžių sunkiau patekti į darbo rinką ir susirasti kokybišką darbą, jiems labiau gresia ilgalaikis nedarbas, o dirbantys žemos kvalifikacijos asmenys dažniau už kitus gauna mažą darbo užmokestį.
- (19) Būtina integracijos sąlyga vis dažniau tampa galimybės ir gebėjimai naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis (IRT). 2006 m. birželio 11 d. Rygoje patvirtintoje ministrų deklaracijoje raginama kurti informacinę visuomenę, kurioje galėtų dalyvauti visi.
- (20) Ar Bendrijos kova su skurdu ir socialine atskirtimi bus sėkminga, priklauso nuo to, kiek šiuos veiksmus parems plačioji visuomenė ir politikai. Be to, veiksmingu ES teisės aktų dėl lygių galimybių ir nediskriminavimo įgyvendinimu taip pat remiami Europos metų tikslai. Taigi Europos metai turėtų padėti didinti visuomenės informuotumą ir įgyti reikiamą pagreitį bei keistis geriausia patirtimi valstybių narių, vietos ir regioninių institucijų bei su skurdu kovojančių tarptautinių organizacijų lygmenimis. Jie taip pat turėtų padėti patraukti politikų dėmesį ir sutelkti visus suinteresuotus asmenis, kad būtų galima aktyviau taikyti ir sustiprinti Socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties AKM bei skatinti tolesnius veiksmus ir iniciatyvas Bendrijos ir nacionaliniu lygmenimis šioje srityje, kartu į veiklą įtraukiant skurdo paliestus asmenis ir jų atstovus.
- (21) Europos metų veikla turėtų paskatinti aktyvaus įsitraukimo politiką kaip skurdo ir socialinės atskirties prevencijos priemonę ir AKM pagrindu padėti viešinti geriausią patirtį šioje srityje.

- (22) Nevienoda nacionalinio lygmens pažanga, skirtingos nacionalinės socialinės, ekonominės ir kultūrinės situacijos bei visuomenei opūs klausimai rodo, kad didelę Europos metų veiklos dalį reikia decentralizuoti, perkelti ją į nacionalinį lygmenį pagal netiesioginio centralizuoto valdymo sistemą, 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽¹⁾ 54 straipsnio 2 dalies c punkte ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles ⁽²⁾ nustatyta tvarka.
- (23) Tačiau Komisija turėtų stebėti, kaip nustatomi nacionalinio lygmens politikos prioritetai, siekdama užtikrinti jų derėjimą su Europos metų strateginiais tikslais ir, galiausiai, su nustatytais AKM bendraisiais tikslais.
- (24) Būtina Europos metų veiksmingumo užtikrinimo sąlyga – veiksmingas visų partnerių, veikiančių Bendrijos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, darbo koordinavimas. Vietos ir regioniniams partneriams tenka svarbus vaidmuo viešinant žmonių, gyvenančių skurdo ar socialinės atskirties sąlygomis, interesus.
- (25) Dalyvauti Europos metuose turėtų būti suteikta galimybė valstybėms narėms, Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo šalys, pagal minėtojo susitarimo nuostatas, šalims kandidatėms, kurioms parengta pasirengimo narystei strategija, Vakarų Balkanų šalims su kiekviena iš jų sudarytuose susitarimuose nustatytais sąlygomis, taip pat šalims, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika (EKP), pagal 2004 m. gegužės mėn. Strateginio dokumento ir šalių veiksmų planų nuostatas.
- (26) Europos metų veikla gali padėti geriau suderinti veikiančias programas ir iniciatyvas, skirtas kovai su skurdu ir socialine atskirtimi Bendrijos lygmeniu, įskaitant tas, kurios veikia socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties AKM pagrindu.
- (27) Turėtų būti užtikrintas nuoseklumas ir papildomumas kitoms Bendrijos priemonėms, visų pirma programai PROGRESS, struktūriniams fondams ir Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP), kovos su diskriminacija, lyčių lygybės bei pagrindinių teisių rėmimo priemonėms, taip pat švietimo ir mokymo, kultūros ir kultūrų dialogo, jaunimo, pilietiškumo, imigracijos bei prieglobsčio ir mokslinių tyrimų sričių priemonėms.
- (28) Europos metais turėtų būti atsižvelgiama į Europos lygių galimybių visiems 2007 metais ir Europos kultūrų dialogo 2008 metais įgytą geriausią patirtį.
- (29) Šiuo sprendimu nustatomas finansinis paketas visam programos laikotarpiui, kuriuo visų pirma turi remtis biudžeto valdymo institucija pagal 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾ 37 punktą.
- (30) Priemonės, būtinos šiam sprendimui įgyvendinti, turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽⁴⁾.
- (31) Kadangi valstybės narės negali deramai pasiekti šio sprendimo tikslų, nes tam, be kitų dalykų, reikalingos daugiašalės partnerystės, tarptautiniai informacijos mainai ir gerosios patirties sklaida Bendrijos mastu, ir kadangi tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi EB sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje numatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Europos metai

Siekiant paremti Bendrijos kovą su socialine atskirtimi, 2010-ieji metai skelbiami Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais (toliau – Europos metai).

2 straipsnis

Tikslai ir pagrindiniai principai

1. Europos metų tikslai ir pagrindiniai principai yra šie:

- a) teisių pripažinimas – skurdą ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų pagrindinės teisės išsaugoti orumą ir būti visaverčiais visuomenės nariais pripažinimas. Europos metai padidins visuomenės informuotumą apie skurdą patiriančių asmenų padėtį, ypač apie pažeidžiamų grupių ar asmenų padėtį, ir padės skatinti sudaryti tikras galimybes jiems naudotis socialinėmis, ekonominėmis ir kultūrinėmis teisėmis, pakankamai ištekliams ir kokybiškoms paslaugomis. Europos metai taip pat padės kovoti su stereotipais ir stigmatizacija;

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

⁽²⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

⁽³⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

b) bendra atsakomybė ir dalyvavimas – aktyvesnis visuomenės įtraukimas į socialinės įtraukties politiką ir veiklą, pabrėžiant kolektyvinę ir asmeninę atsakomybę už kovą su skurdu ir socialine atskirtimi, taip pat savanoriškos veiklos skatinimo ir rėmimo svarbą. Europos metai skatins viešųjų ir privačių asmenų dalyvavimą, *inter alia*, naudojant aktyvią partnerystę. Jais bus skatinamas informuotumas ir įsipareigojimas bei suteikiamos galimybės visiems piliečiams, ypač turintiems tiesioginės ar netiesioginės skurdo patirties, prisidėti prie šios veiklos;

c) sanglauda – skatinimas kurti darnesnę visuomenę, didinant visuomenės informuotumą apie tai, kad jeigu neliktų skurdo, būtų remiamas teisingas paskirstymas ir nebebūtų žmonių, gyvenančių visuomenės paribyje. Europos metai ugdytų visuomenę, kuri išsaugo ir stiprina gyvenimo kokybę, įskaitant įgūdžių ir užimtumo kokybę, socialinę gerovę, įskaitant vaikų gerovę, ir lygias galimybes visiems. Be to, jie užtikrins tvarią plėtrą ir solidarumą tarp kartų bei tarp vienos kartos atstovų ir politikos suderinamumą su ES veiksmams pasauliniu mastu;

d) įsipareigojimas bei konkretūs veiksmai – tvirto ES ir valstybių narių politinio įsipareigojimo padaryti lemiamą įtaką, kad neliktų skurdo ir socialinės atskirties, pakartojimas ir įsipareigojimo rėmimas bei veiksmai visuose valdžios lygmenyse. Remiantis socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties AKM pasiekimais ir galimybėmis, Europos metai stiprins politinį įsipareigojimą užkirsti kelią skurdui bei socialinei atskirtčiai ir kovoti su jais, atkreipiant politiką dėmesį ir sutelkiant visas suinteresuotas šalis, taip pat suteiks tolesnių paskatų toliau plėtoti valstybių narių ir Europos Sąjungos veiksmus šioje srityje.

2. Įgyvendindamos šiuos tikslus, Bendrija ir valstybės narės turi atsižvelgti į priedo IV dalyje išvardytus prioritetus.

3 straipsnis

Veiksmų turinys

1. 2 straipsnyje išdėstytų tikslų visų pirma gali būti siekiama vykdant šiuos veiksmus Bendrijos ir nacionaliniu lygmenimis:

a) rengiant susitikimus ir renginius;

b) vykdant informacines, skatinimo ir švietimo kampanijas;

c) atliekant Bendrijos ir nacionalinių lygmenų apklausas bei tyrimus, pagrįstus duomenimis, kurie renkami atskiriant informaciją pagal lyčių kriterijų, kai taikoma.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti veiksmai išsamiau aprašyti priede.

3. Visi veiksmai, skirti platesnei visuomenei, turi būti lengvai prieinami visiems, įskaitant skurdą patiriančius žmones ir asmenis, turinčius negalią.

4 straipsnis

Lyčių aspekto integravimas

Europos metų veikloje atsižvelgiama į moterų ir vyrų patiriamo skurdo bei socialinės atskirties pavojų ir aspektų skirtumus. Bendrija ir valstybės narės turi atsižvelgti į lyčių aspektą, įgyvendindamos visą Europos metų veiklą.

5 straipsnis

Bendradarbiavimas ir įgyvendinimas Bendrijos lygmeniu

1. Šiam sprendimui įgyvendinti reikalingos priemonės patvirtinamos pagal 7 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

2. Komisija užtikrina, kad šiame sprendime numatyti Bendrijos veiksmai įgyvendinami laikantis priedo nuostatų.

3. Visų pirma Komisija imasi būtinų priemonių užtikrinti 10 straipsnyje nurodytų Bendrijos veiksmų ir iniciatyvų nuoseklumą ir papildomumą, kad šie atitiktų 2 straipsnyje nustatytus tikslus.

4. Komisija reguliariai pasikeičia nuomonėmis su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant dirbančias su skurdo sąlygomis gyvenančiais asmenimis, ypač Europos lygmeniu, dėl Europos metų planavimo, įgyvendinimo, tolesnių veiksmų ir vertinimo. Komisija viešai paskelbia visą svarbią informaciją.

5. Komisija glaudžiai įtraukia Socialinės apsaugos komitetą, rengdama ir įgyvendindama Europos metų veiklą ir, esant reikalui, informuoja ir įtraukia kitus atitinkamus komitetus.

6. Komisija tinkamai bendradarbiauja su kitomis Europos Sąjungos institucijomis, organais, biurais ir agentūromis.

6 straipsnis

Bendradarbiavimas ir įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu

1. Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę įgyvendinančiąją įstaigą, kuri organizuoja šios valstybės narės dalyvavimą Europos metų veikloje ir užtikrina koordinavimą nacionaliniu lygmeniu. Nacionalinė įgyvendinančioji įstaiga yra atsakinga už nacionalinės programos rengimą, Europos metų prioritetų nustatymą ir atskirų veiksmų, kurie siūlomi Bendrijai finansuoti, atranką. Europos metų nacionalinė strategija ir prioritetai nustatomi remiantis 2 straipsnyje išdėstytais tikslais.

2. Bendrijos finansavimo skyrimo nacionalinio lygmens veiksmams tvarka nustatyta priedo II dalyje.

3. Vykdydama savo užduotis, visų pirma rengdama nacionalinę programą ir bet kuriuo kitu tinkamu Europos metų įgyvendinimo laikotarpiu nacionalinė įgyvendinančioji įstaiga glaudžiai konsultuojasi ir bendradarbiauja su įvairiomis susijusiomis suinteresuotomis šalimis, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas ir organizacijas, ginančias skurdą ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų interesus arba atstovaujančias jų interesams, socialinius partnerius, regioninės ir vietos valdžios institucijas.

7 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – Komitetas).
2. Jei yra nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.
3. Kiekvienos valstybės narės atstovas, jei yra galimybė, Komitete skiriamas iš 6 straipsnio 1 dalyje nurodytos nacionalinės įgyvendinimo institucijos.

8 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Priedo I dalyje nustatyti veiksmai Bendrijos mastu gali būti remiami iki 80 % visos gavėjo patirtų išlaidų sumos arba sudarius viešųjų pirkimų sutartį, finansuojamą iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto.
2. Nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens veiksmai gali būti bendrai finansuojami iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto, padengiant ne daugiau kaip 50 % visų tinkamų finansuoti išlaidų veiksmams priedo II dalyje nustatyta tvarka.

9 straipsnis

Paraiškų teikimo ir atrankos procedūra

1. Sprendimai dėl veiksmų finansavimo pagal 8 straipsnio 1 dalį Komisijos priimami pagal 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą patariamąją procedūrą.
2. Prašymus suteikti finansinę pagalbą veiksmams pagal 8 straipsnio 2 dalį Komisijai teikia nacionalinės įgyvendinančiosios įstaigos priedo II dalyje nustatyta tvarka.

10 straipsnis

Suderinamumas ir papildomumas

1. Komisija kartu su dalyvaujančiomis šalimis užtikrina šiame sprendime numatytų priemonių derėjimą su kitais Bendrijos, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens veiksmams bei iniciatyvoms.
2. Jos taip pat užtikrina visapusišką Europos metų papildomumą esamoms Bendrijos, nacionalinėms bei regioninėms iniciatyvoms ir esamiems ištekliams tais atvejais, kai šie gali padėti siekti Europos metų tikslų.

11 straipsnis

Dalyvaujančios valstybės

Europos metuose gali dalyvauti:

- a) valstybės narės;
- b) šalys kandidatės, kurioms yra sudaryta pasirengimo narystei strategija, pagal šių valstybių dalyvavimo Bendrijos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, atitinkamai nustatytus Pagrindų susitarime ir Asociacijos tarybų sprendimuose;
- c) Vakarų Balkanų šalys, laikantis tvarkos, kurią dėl šių šalių dalyvavimo Bendrijos programose reikia nustatyti pagrindų susitarimuose dėl bendrųjų principų;
- d) ELPA valstybės, kurios yra EEE susitarimo šalys, pagal minėtojo susitarimo nuostatas;
- e) EKP šalys partnerės pagal šių šalių dalyvavimo Bendrijos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus 2004 m. gegužės mėn. Strateginiame dokumente ir atitinkamos šalies veiksmų plane. Bet kokia Bendrijos finansinė parama veiksmams, įgyvendinamiems EKP šalyse partnerėse, teikiama pagal EKP priemonę, vadovaujantis bendrojo bendradarbiavimo su šiomis šalimis prioritetais ir procedūromis.

12 straipsnis

Biudžetas

1. Šiame sprendime numatytų veiksmų įgyvendinimo 2009 m. sausio 1 d.–2010 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu finansinis paketas yra 17 000 000 EUR, iš kurių 6 500 000 EUR skiriama laikotarpiui iki 2009 m. gruodžio 31 d.

2. Metinius asignavimus tvirtina biudžeto valdymo institucija, atsižvelgdama į 2007–2013 m. finansinėje programoje nustatytas ribas.

13 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

Siekdama įgyvendinti Europos metus, Komisija gali bendradarbiauti su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, visų pirma Europos Taryba, Tarptautine darbo organizacija ir Jungtinėmis Tautomis.

14 straipsnis

Bendrijos finansinių interesų apsauga

Įgyvendinant pagal šį sprendimą finansuojamus veiksmus, Komisija užtikrina Bendrijos finansinių interesų apsaugą, taikant prevencines priemones prieš sukčiavimą, korupciją ir kitą neteisėtą veiklą, atliekant veiksmingus patikrinimus ir išieškant neteisimai išmokėtas sumas, o nustačius pažeidimus – taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ⁽¹⁾, 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspekcijų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ⁽²⁾ bei pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ⁽³⁾.

15 straipsnis

Stebėseną ir vertinimas

1. Komisija iki 2011 m. gruodžio 31 d. pateikia ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl šiame sprendime numatytų veiksmų įgyvendinimo, rezultatų ir bendro vertinimo.

2. Ataskaitoje taip pat pateikiama informacija apie tai, kaip lyčių aspektas buvo įtrauktas į Europos metų veiklą ir kaip Europos metai buvo naudingi grupėms ar atskiriems asmenims, esantiems pažeidžiamoje padėtyje.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Strasbūre, 2008 m. spalio 22 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu

Pirmininkas

J.-P. JOUYET

⁽¹⁾ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

⁽²⁾ OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

⁽³⁾ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

PRIEDAS

Išsamesnis šio Sprendimo 3 straipsnyje nurodytų veiksmų aprašymas

I. VEIKSMAI BENDRIJOS MASTU

1. Susitikimai ir renginiai

Susitikimų ir renginių, kurių tikslai yra didinti informuotumą Europos metų klausimais ir apie skurdą ir socialinę atskirtį, taip pat suteikti pagrindą idėjų mainams, organizavimas Bendrijos lygmeniu. Šiuose susitikimuose ir renginiuose susitiks susijusios suinteresuotosios šalys, ir jie bus planuojami kartu su skurdą patiriančiais asmenimis ir jiems atstovaujančiomis pilietinės visuomenės organizacijomis. Šie susitikimai ir renginiai palengvins socialinių galių suteikimo priemonių ir praktikų visiems kūrimą ir padės spręsti politikos trūkumus, taip pat didinti atitinkamų asmenų ir institucijų informuotumą apie daugialypius skurdo ir socialinės atskirties (ypač moterų ir vaikų) aspektus, įskaitant, pvz., galimybę turėti darbą, būstą, teisę į socialinę apsaugą, šeimos paramą, sveikatos ir socialines paslaugas.

2. Informacinės ir skatinimo kampanijos, įskaitant:

- įvairių solidarumo iniciatyvų, siekiant mažinti skurdą ir skatinti socialinę įtrauktį, organizavimas, suteikiant visiems piliečiams galimybę bet koku būdu, tiesiogiai ar per savo organizacijas, prisidėti net ir kukliu įnašu. Žiniasklaidos kampanijomis Bendrijos ir nacionaliniu lygmenimis gali būti remiami su Europos metais susiję lėšų rinkimo veiksmai,
- Europos metų logotipo (įvairiais formatais) ir šūkių, skirtų naudoti kartu su bet kuriuo su Europos metais siejamu veiksmu, kūrimą,
- informacinę kampaniją Bendrijos lygmeniu, integruojamą į nacionalinį ir vietos lygmenį, paremtą tiek tradiciniais, tiek naujais ryšių kanalais ir naujomis technologijomis,
- ryšių ir žiniasklaidos priemonių kūrimą visoje Bendrijoje, siekiant sudominti visuomenę,
- tinkamas informacijos teikimo, rezultatų viešinimo ir Bendrijos programų, veiksmų bei iniciatyvų, prisidedančių prie Europos metų tikslų, matomumo gerinimo priemonės ir iniciatyvas,
- tinkamas švietimo įstaigų, nevyriausybinų organizacijų ir labdaros asociacijų iniciatyvas Bendrijos ir nacionaliniu lygmenimis, kuriomis siekiama skleisti informaciją apie Europos metus ir kovos su skurdu ir socialine atskirtimi priemonės,
- europinių konkursų organizavimą, siekiant išryškinti su Europos metų temomis susijusius pasiekimus ir patirtį,
- stiprų ryšių su organizacijomis ir sektoriais, paprastai nesusijusiais su skurdo ir socialinės atskirties klausimais (pvz., sporto ir meno sričių), taip pat pasitelkiant asmenų liudijimus ir „ambasadorius“,
- informacinės tinklavietės sukūrimą Europos portale.

3. Kiti veiksmai

- Pagal lyties kriterijų grupuojamais duomenimis paremtos (jei tinkama) apklausos ir tyrimai Bendrijos mastu, siekiant įvertinti pasirengimą Europos metams, jų veiksmingumą ir trumpalaikį bei ilgalaikį poveikį bei teikti ataskaitas šiose srityse. Siekiant palengvinti naujoviškų sprendimų suradimą, vienos iš šių apklausų metu bus teiraujama visuomenės nuomonės apie skurdo ir socialinės atskirties prevencijos bei kovos su jais politiką, įskaitant, kur tinka, socialinės apsaugos sistemas, taip pat apie galimą ES vaidmenį kovoje su skurdu ir atskirtimi. Ši apklausa bus vykdoma 2009 metais, kad jos rezultatus būtų galima pristatyti Europos metų pradžios konferencijoje,

- tyrimų skurdo ir pagrindinių teisių ryšio temomis skatinimas,
- bendradarbiavimas su privačiu sektoriumi, transliuotojais ir kitais žiniasklaidos atstovais kaip partneriais skleidžiant informaciją apie Europos metus, taip pat dėl veiksmų, kuriais siekiama ilgalaikio dialogo socialiniais klausimais,
- techninė pagalba, skirta palengvinti mokymosi perdavimą,
- Europos metų veiksmingumo ir poveikio vertinimo ataskaita.

Galima užmegzti konkrečius ryšius su renginių organizatoriais Europos ir tarptautiniu lygmenimis, ypač sukuriant sinergiją tarp Europos metų ir su metine JT tarptautine skurdo panaikinimo diena, kuri yra spalio 17 d., susijusių veiksmų.

Siekdama abipusės naudos Komisijai ir dalyvaujančioms valstybėms, Komisija gali pasinaudoti technine ir (arba) administracine pagalba, pavyzdžiui, finansuodama konkrečios temos nepriklausomą tyrimą.

4. Finansavimas

Laikantis šio Sprendimo 8 ir 12 straipsnių nuostatų, finansavimo formos gali būti šios:

- prekių ir paslaugų pirkimas (visų pirma ryšių srityje) paskelbus viešųjų pirkimų konkursus,
- konsultavimo paslaugų pirkimas, paskelbus viešųjų pirkimų konkursus,
- subsidijos, skirtos specialių Bendrijos lygmens renginių, kuriais siekiama atkreipti dėmesį į Europos metus ir geriau apie juos informuoti, išlaidoms padengti. Toks finansavimas neviršys 80 % paramos gavėjo patirtų išlaidų sumos.

II. BENDRAS VEIKSMŲ FINANSAVIMAS NACIONALINIU LYGMENIU

Pagal šiuos veiksmus reikėtų atsižvelgti į poreikį suteikti finansavimo galimybes, užtikrinančias „vietinio lygmens“ organizacijų ir projektų, apimančių labiausiai izoliuotas visuomenės grupes, dalyvavimą.

1. Veiksmai nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu gali atitikti finansavimo iš Bendrijos biudžeto reikalavimus, finansuojant ne daugiau kaip 50 % visų tinkamų finansuoti dalyvaujančios šalies išlaidų. Bendras nacionalinis finansavimas iš viešųjų ar privačių šaltinių turėtų prilygti bent 50 % ES finansavimo. Atrinkdamos veiksmus, nacionalinės įgyvendinančiosios įstaigos galės savo nuožiūra spręsti, ar prašyti bendro finansavimo iš organizacijos, atsakingos už atskirų veiksmų įgyvendinimą, ir, jei taip, kokio lygio finansavimo prašyti.
2. Priėmus šį Sprendimą, Komisija parengs Strateginį pagrindų dokumentą, kuriame kartu su šio Sprendimo 2 straipsnyje nustatytais tikslais bus apibrėžti Europos metų veiklos įgyvendinimo pagrindiniai prioritetai, įskaitant būtiniausius nacionalinių įstaigų dalyvavimo ir veiksams taikomus standartus.
3. Pagal šį Strateginį pagrindų dokumentą kiekviena nacionalinė įgyvendinančioji įstaiga, pasikonsultavusi su pilietine visuomene, parengs nacionalinę Europos metų įgyvendinimo programą, ją glaudžiai koordinuodama ir derindama su Socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties nacionalinėmis strategijomis.
4. Kiekviena nacionalinė įgyvendinančioji įstaiga pateiks vieną paraišką Bendrijos finansavimui gauti. Šioje paraiškoje paramai gauti bus aprašyta nacionalinė Europos metų programa ir prioritetai bei siūlomi finansuoti veiksmai. Kartu su paramos paraiška reikės pateikti išsamų biudžetą, kuriame turės būti parodytos bendros išlaidos siūlomiems veiksams ir bendro finansavimo sumos bei šaltiniai. Tinkamos finansuoti išlaidos gali apimti nacionalinės įgyvendinančiosios įstaigos personalo ir administracines išlaidas.
5. Dalyvaujančioms šalims skiriamos bendros paramos sumos priklausys nuo to, kiek nacionalinėje Europos metų įgyvendinimo programoje tinkamai atsižvelgta į tikslus, nustatytus šio Sprendimo straipsnyje ir išplėtotus Strateginiame pagrindų dokumente.

6. Komisija įvertins nacionalinių įgyvendinančiųjų įstaigų pateiktas paraiškas Bendrijos finansavimui gauti, įskaitant patikrinimą, ar šios paraiškos atitinka šio Sprendimo 2 straipsnyje nurodytus tikslus. Prireikus Komisija paprašo pakeisti minėtąsias paraiškas.
7. Veiksmai pagal 1 punktą gali apimti:
- a) su Europos metų tikslais susijusius susitikimus ir renginius, įskaitant nacionalinius Europos metų pradžios ir informacinius renginius, taip pat renginius, kuriais siekiama sukurti „katalizatoriaus“ poveikį ir atviras erdves diskusijoms apie konkrečius kovos su skurdu ir socialine atskirtimi veiksmus;
 - b) abipusio mokymosi seminarus nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis;
 - c) kitus su Bendrijos lygmens iniciatyvų rengimu susijusius renginius (pvz., kasmetinę apskritojo stalo diskusiją skurdo ir socialinės atskirties temomis ir Skurdą patiriančių Europos žmonių susitikimą);
 - d) informacines, švietimo bei skatinimo kampanijas ir kitus veiksmus mokyklose bei didelės įvairiapusės naudos teikiančias priemones, siekiant skleisti Europos metų principus ir propaguojamas pagrindines vertybes nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, įskaitant apdovanojimų ceremonijų ir konkursų organizavimą;
 - e) apklausas ir tyrimus (išskyrus minimumus I dalies 3 punkte), kuriais siekiama išsamiau ištirti pagrindinius Europos metų klausimus;
 - f) valstybės tarnautojų, socialinių partnerių, žiniasklaidos, nevyriausybinėse organizacijose atstovų ir kitų dalyvių mokymo galimybes, siekiant pagilinti jų žinias apie skurdo ir socialinės atskirties reiškinį, Europos ir nacionalinę socialinės įtraukties politiką bei įvairias taikomas politikos priemones, sustiprinti jų gebėjimą spręsti su skurdu susijusius klausimus ir paskatinti juos aktyviai dalyvauti kovoje su skurdu ir socialine atskirtimi;
 - g) bendradarbiavimą su žiniasklaida;
 - h) bandomųjų regioninių ir vietos socialinės įtraukties veiksmų planų rengimą.

III. NEFINANSINĖ PARAMA

Bendrija teiks nefinansinę paramą, įskaitant raštišką leidimą naudoti specialų Europos metams sukurtą logotipą ir kitą su Europos metais susijusią medžiagą viešųjų ar privačių organizacijų iniciatyvose, su sąlyga, kad pastarosios pateiks garantijų Komisijai pagal konkrečius Strateginiame pagrindų dokumente nustatytus kriterijus, kad atitinkamos iniciatyvos yra arba bus įgyvendinamos Europos metais ir, tikimasi, labai prisidės prie vieno ar kelių Europos metų tikslų įgyvendinimo.

Trečiojoje šalyje, asocijuotoms ar bendradarbiaujančioms vykdant Europos metų veiklą, organizuojamoms iniciatyvoms taip pat gali būti skiriama Bendrijos nefinansinė parama ir leidžiama naudoti logotipą bei kitą su Europos metais susijusią medžiagą.

IV. EUROPOS METŲ VEIKLOS PRIORITETAI

Atsižvelgiant į daugialypę skurdo ir socialinės atskirties prigimtį, siekiant skurdo bei atskirties prevenciją ir kovą su ja integruoti į kitas politikos sritis, Europos metų veikla turėtų būti siekiama kurti svarią papildomą naudą ir veiksmingai papildyti Socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties AKM. Todėl ši veikla turėtų būti grindžiama ribotu prioritetinių sričių skaičiumi.

Atsižvelgiant į atliktą analizę ir nustatytus prioritetus Bendroje socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties ataskaitoje, Europos metų pagrindinės temos turėtų būti šios:

- daugialypių integruotų strategijų skatinimas, siekiant apsaugoti nuo skurdo ir jį sumažinti, ypač didelį skurdą, bei į visas atitinkamas politikos sritis integruoti metodus,

- kova su vaikų skurdu, įskaitant iš kartos į kartą perduodamą skurdą, taip pat kova su skurdu šeimose, ypatingą dėmesį skiriant didelėms šeimoms, vienišiemis tėvams ar vienišoms motinoms ir išlaikytiniu besirūpinančioms šeimoms, taip pat globos įstaigose gyvenančių vaikų skurdu,
- įtraukiosios darbo rinkos skatinimas, atkreipiant dėmesį į dirbančiųjų skurdą ir būtinybę padaryti taip, kad dirbti apsimokėtų,
- švietimo ir mokymo sistemos trūkumų, įskaitant skaitmeninio raštingumo ugdymą, panaikinimas ir visiems vienodų galimybių naudotis IRT skatinimas, ypač atkreipiant dėmesį į specialius neigalių asmenų poreikius,
- skurdo reiškinio lyčių ir amžiaus aspektų sprendimas,
- vienodų galimybių naudotis tinkamais ištekliais ir paslaugomis, įskaitant tinkamą būstą, sveikatos ir socialinę apsaugą, užtikrinimas,
- geresnių kultūrinių ir laisvalaikio galimybių sudarymas,
- diskriminacijos panaikinimas, imigrantų ir etninių mažumų socialinės įtraukties skatinimas,
- integruotų aktyvios įtraukties metodų skatinimas,
- neigaliųjų asmenų ir jų šeimų, benamių, tai pat kitų grupių ar asmenų, esančių pažeidžiamoje padėtyje, poreikių tenkinimas.

Pagal šiuos prioritetus planuodamos Europos metų veiklą, dalyvaujančios šalys ją derins prie esamos padėties ir problemų nacionaliniu, regioniniu bei vietos lygmenimis, įskaitant teritorinės sanglaudos klausimus.

Atsižvelgiant į šio Sprendimo 2 straipsnyje nustatytus tikslus, į visus prioritetus reikėtų integruoti dalyvavimo klausimą.

Pagal šio Sprendimo 4 straipsnį Komisija ir valstybės narės, įgyvendindamos Europos metų veiklą, turi atsižvelgti į moterų ir vyrų patiriamo skurdo bei socialinės atskirties skirtumus. Jos taip pat užtikrins, kad, siekiant skatinti lyčių lygybę, lyčių aspektas būtų integruotas į visus Europos metų prioritetus.
